BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Woensdag 22 November.

Frankrijk.

Parijs, den 19den November.

Bij eene ordonnantie van den 17den is de scheeps-kapitein *de Moges* tot gouverneur van Martinique benoemd, ter vervanging van den schout-bij-nacht *Mackau*, die uit hoofde van den staat zijner gezondheid naar Europa terugkeert.

— De Koning heeft heden op den middag, van de Hertogen *van Orleans* en *van Aumale* vergezeld, vijf regimenten van linie en een regiment kavallerie in oogenschouw genomen, en bij die gelegenheid eenige decoratien uitgedeeld.

— Bij de nadering van de opening der wetgevende kamers begint men ook weder te spreken van verdeeldheid in den raad van ministers, bijzonder tusschen de beide voornaamste leden, de heeren *Molé* en *Montalivet*. De laatstgenoemde wordt gezegd, zoo in 't geheim den val van zijn ambtgenoot zoeken te bewerken, en de intrede in het bestuur van den heer *Thiers* trachten te bevorderen. Hetgeen daaromtrent gezegd wordt, berust echter op te losse gronden om er op af te gaan; eerst bij de belangrijke discussien in de kamer zal men kunnen opmaken, of er eenheid en vertrouwen onder de ministers bestaat.

Van den anderen kant hoort men weder spreken van de vervanging van onzen gezant te Londen, den generaal *Sebastiani*; het ministerie, zegt men, is daarop lang bedacht geweest, maar de afgezant is niet genegen zijn post neder te leggen, tenzij hij in vergoeding den maarschalkstaf ontving, waartoe het bestuur niet besluiten kan, omdat men niet dan noodzakelijk boven het bepaald getal maarschalken gaat. Voor zijnen opvolger had men aan den hertog *van Broglie* gedacht, doch deze keuze zou den Koning minder behagen, die liever iemand van mindere verdiensten te Londen zag; immers worden de voornaamste zaken, in de laatste jaren, tusschen de beide kabinetten, voornamelijk te Parijs besproken en behandeld, tusschen den britschen gezant en den president van den raad. Intusschen schijnt het, dat men toch met 1 januarij aanstaande nog eenige veranderingen in het personeel der gezantschappen wil brengen. De heer *de St. Aulaire*, thans te Weenen, zou naar Petersburg gaan, en de gezant in Zwitserland, *de Montebello*, naar Napels.

— In de jongste dagen zijn er bijna dagelijks depeches uit Zwitserland ontvangen of derwaarts verzonden. Men denkt altijd dat zij den jongen *Louis Napoleon* betreffen en het fransch bestuur op deszelfs verwijdering blijft aanhouden.

— Thans, na den afloop der verkiezingen, houdt men in het kabinet zich bezig met het opmaken van de koninklijke aanspraak in de kamer. Men zegt dat de redactie daarvan aan den heer *Martin*, du Nord, is opgedragen. De heer *Dupin* zou voornemens zijn, eene nieuwe voordragt omtrent het kostuum der leden te doen.

— Men wil hier, dat er in den jongsten tijd eene groote verkoeling is ontstaan tusschen de kabinetten van Londen en Madrid; het engelsche kabinet schijnt voor de constitutionele zaak in Spanje thans evenmin als Frankrijk iets meer te koste te leggen. Het engelsch ministerie zou zelfs, wegens de niet-betaling van soldij aan de manschappen van het britsche legioen, aan het spaansch gouvernement vrij ernstige bedreigingen gedaan hebben, waarop dan aan deze vordering was voldaan. De oorzaak der verkoeling wordt toegeschreven aan het niet gelukken van onderhandelingen sedert een jaar door lord *Palmerston* aangeknoopt, en waarbij op het in bezit houden van St. Sebastiaan en Passage door de Engelschen werd aangehouden, doch waarvan de spaansche ministers de verantwoording bij de cortes niet op zich hebben durven nemen.

— Het *Charte* houdt heden een berigt, dat bij het bestuur tijdingen uit Afrika, uit Algiers tot den 7den en uit Bona tot den 1sten, zijn ontvangen, die zeer geruststellend luidden voor den gezondheidstoestand in de beide plaatsen. Ook de jongste berigten uit Constantine waren gunstiger; de meerdere overvloed van alle levensbehoeften, de betere verpleging en de rust na de gedane inspanningen en de geleden ontberingen, werden als de oorzaak toegeschreven.

Te Toulon is de stoomboot *Styx* met het lijk van den generaal *Damrémont* aangekomen. In bijzondere van daags uit Constantine ontvangen berigten wordt het garnizoen der stad, in plaats van op 2,500 man, op bijna 4000 man gerekend, zoodat men steeds een effectief van 3500 konde hebben. De generaal *Bernelle* blijft met het opperbevel aldaar belast; de generaal *Duvivier* heeft het gezag over de tusschengelegen punten en zal de verdere versterkingen van Medjez-el-Hamar, Guelma, enz. onder zijn toezigt doen voltooijen. Het getal inwoners van Constantine was sedert de inneming met een 1000tal vermeerderd, en bedroeg thans 4 à 5000; meer en meer bevestigde en versterkte men zich in de stad.

— De volgende telegraphische depeche is heden omtrent Spanje bekend gemaakt:

» Bayonne, den 16den November.

» Ik verneem op eene indirecte wijze, dat Espartero te Pampeluna de moordenaars van *Saarsfield* gestraft heeft; ik heb nog geene bijzonderheden."

De bijzondere berigten uit Bayonne tot den 15den houden onder anderen, dat don *Carlos* bij een besluit de aanvalling der Navarresche en Baskische bataillons had bevolen met de uit Kastilie medegekomen manschappen, de desarteurs en gevangenen. De uitvoering van dien maatregel zou echter veel moeielijkheid ondervinden door den wederzijdschen afkeer der beide natiën, die zoo gestegen was, dat don *Carlos* niet ligt met troepen uit de beide gewesten weder een inval in Kastilie zou kunnen ondernemen. — Te Bayonne waren weder karlistische zendelingen aangekomen om onderhandelingen voor leverantien op drie maandelijksche afrekening aan te gaan, doch zij waren niet wel geslaagd.

— De Madridsche courant van den 11den houdt een decreet waarbij tot vinding van het kort over het loopende jaar, ten bedrage van 574,498,442 realen, de opbrengst der buitengewone oorlogscontributie voor 456,498,442 realen, worden aangewezen, voorts 60 millioen van dezelfde belasting in de eilanden Cuba en Porto Rico, en het overige grootendeels uit de opbrengst der kerkelijke goederen. Het bestuur zal aan de cortes de wijze en verdeeling dezer buitengewone heffingen voordragen.

— Heden uithoofde van den Zondag geene fondsnotering.

Nederlanden.

Breda den 21sten November.

De antwoorden van de Regering op de aanmerkingen der begrootingswetten, door de Staten-Generaal gemaakt, zijn, naar men verneemt, thans aan den President der tweede Kamer ingezonden.

Naar men verneemt zal bij de hervatting van de werkzaamheden der Staten generaal aan dezelve van regeringswege worden aangeboden een ontwerp van wet voor de ligting der nationale militie over 1838, een ontwerp tot verlenging voor een jaar van de wettelijke bepalingen tot beteugeling der woelingen van kwaadgezinden, een ontwerp tot wijziging der wet van den 16den Mei 1829, waarbij eenige transitoire bepalingen bij de invoering der nieuwe wetboeken zijn vastgesteld. Bovendien ziet men te gemoet een ontwerp, houdende eene gedeeltelijke herziening van het tarief der regten van in-, uit- en doorvoer.

— Door Zijne Majesteit zijn bepalingen vastgesteld, betrekkelijk de afscheiding in afzonderlijke gevangenissen, zoo van crimineel als van correctionele gevonnisden, als van veroordeelde mannen en vrouwen.

— Uit eene opgave nopens den staat van het invalidenhuis te Leiden, gedurende 1836, blijkt, dat de sterkte der manschappen door elkander bedroeg 142, zijnde er in dat tijdvak opgenomen 10, overleden 6, vrijwillig ontslagen 9, en weggezonden wegens wangedrag 2. Op den 31sten December 1836 was het getal ...

onder welke 13 uit vroegere oorlogen en 18 uit den laatsten strijd. Na aftrek der pensioenen, kostgelden en gratificatien heeft de inrigting over 1836 ƒ 21,293,81 gekost, zijnde meer dan in vorige jaren, waarvan de oorzaak deels ligt in buitengewone herstellingen aan het gebouw.

— Aangaande het droevig ongeluk met de Bokhovensche marktschuit, in den morgen van den 17den dezer, in de Dieze tusschen 's Bosch en het dorp Engelen, wordt nader gemeld, dat het getal der slagtoffers 15 personen heeft bedragen, waarvan 14 vrouwen, meest alle gehuwd; aan twaalf anderen was het met inspanning van alle krachten gelukt den oever te bereiken. Het ongeluk is ontstaan door het overvallen van het zeil, waardoor de schuit, die te zwaar geladen was, omsloeg; daar het vaartuig diep onder water lag konden de ter hulp gesnelde personen niet tijdig genoeg bij het luik komen, en van daar dat zoovele menschen het leven verloren hebben. In den namiddag van vrijdag zijn de lijken op karren van Engelen naar Bokhoven vervoerd; alleraandoenlijkst was het tooneel toen de lijken aan hunne betrekkingen aldaar werden overgegeven.

— Het schip *Jacobus*, kapitein *J. Lowene*, den 13 augustus van Batavia vertrokken en den 20sten te Hellevoetsluis binnengekomen, heeft het verblijdend berigt overgebragt, dat al de schipbreukelingen van het stoomschip *Willem de I* gered zijn. Kapitein *Deighton*, met de schooner *Sirius* op Java aangekomen van Ternate, heeft op de laatstgenoemde plaats in persoon gesproken den heer *Spreewenberg*, een der schipbreukelingen, die reeds van Amboina te Ternate was aangekomen en berigt heeft, dat de schipbreukelingen allen gered waren door Zr. Ms. koloniale schooner *Nautilus*, na 35 dagen op de koraalplaat Lucipara te hebben doorgebragt, beroofd van alles wat zij bij zich hadden en geworsteld hebbende met alle mogelijk gebrek, zoo zelfs, dat zij ten laatste zich met een kelkje water daags hadden moeten behelpen. Meerdere bijzonderheden waren nog onbekend, doch te Batavia was de vreugde algemeen.

De Javasche couranten van den 9 en 12 augustus, bij die gelegenheid aangebragt, behelzen geen bijzonder nieuws.

Omtrent de operatien voor Bonjol worden de volgende bijzonderheden tot den 4den Julij ll. medegedeeld:

» Den 25sten Junij werden de dadelijkheden geopend door het nemen bij overrompeling door den kapitein *van der Hart* met zijne Amboinezen en eenige hulptroepen van drie vijandelijke sterkten; de vijand in massa komende opzetten, maakten de hulptroepen aan het deinzen en het was niet dan na een hardnekkig gevecht, dat het genoemden kapitein gelukte de genomene positie te behouden.

» Terzelfder tijd werd op de kampong Padang Boebie bres geschoten en het gelukte den 28sten die sterkte bij storm te nemen, hetgeen denzelfden dag door het nemen van de kampong Tanjong Bongee, steeds bij ons bekend onder den naam van Talang, gevolgd werd.

» Den 2den Julij begon de aanval tegen eene geduchte vijandelijke sterkte l. a. A., bij de soldaten *het sterke varken* genaamd; twee dagen gevechts met klein geweer konden die hoogte niet in handen der onzen brengen, doch van den tweeden dag werd gebruik gemaakt, om eene mijn aan te leggen, die in den morgen van den 4den met het beste gevolg sprong, waardoor verscheidene vijanden onder het puin begraven werden en andere levend in handen der troepen vielen. De versterking werd onmiddelijk bestormd en genomen.

» Het eigenlijk Bonjol is nu zoo van nabij beschietbaar, dat alle hoop bestaat, dat die kampong spoedig zal moeten vallen, en het schijnt het voornemen te zijn van den generaal majoor commissaris om met alle activiteit voort te werken, ten einde de ziekten voor te komen, welke door de doorgestane fatigues weder onder de troepen zouden kunnen vermeerderen.

» Het getal dooden en gekwetsten aan onze zijde moet, in aanmerking van het veroverde, niet belangrijk zijn, ofschoon nog niet juist bekend. Geen der officieren is gesneuveld; geblesseerd zijn de kapitein *Pieters* en de luitenant *Sensius* en *Olivier*; terwijl de kapitein *Batard*, door een val in zijne eigene sabel, buiten gevecht is gesteld, zijnde hij aan den voet geblesseerd. De Padries moeten vele dooden hebben.

» De Padries verdedigen zich hardnekkig en verlaten het terrein voet voor voet; doch de moed en goede geest der troepen moet tevens voorbeeldig zijn.

» De generaals *Cochius* en *Clemens*, beide aan de operatien een onmiddelijk deel nemende, zijn welvarende.

Volgens de jongste berigten uit Hanover heeft het koninklijk patent van 1 dezer aan de Göttinger universiteit groote ontevredenheid verwekt. Onderscheidene hoogleeraren zouden plegtig verklaard hebben hun ontslag te zullen indienen, wanneer men hun den eed op de constitutie van 1819 afvergde.

— Omtrent de verdere reis van den russischen keizer wordt uit Petersburg gemeld, dat de keizer den 14den October te Achaltschik is aangekomen, den 15den naar de vesting Akhalkalaki en voorts naar Gumeri is vertrokken, aan welke plaats de keizer den naam van Alexandrapol heeft gegeven. Te Gumeri ontving de keizer den pacha van Erzerum, die hem daar aan de zuidelijke grenzen van Rusland, namens den sultan, kwam begroeten. Aan de grenzen van Armenie werd de keizer door den gouverneur der provincie ontvangen, overnachtte den 16den te Sardan-Abad, bezocht het beroemde Armenische klooster Atschmiadsen, en vertrok van daar naar Erivan, waar hij een gezantschap van den persischen Schach ontving, en reisde over Tscherbuckli en Kodij naar Tiflis, waar hij den 20sten aankwam, hebbende alzoo nu het geheele gedeelte der landen bezocht, die bij de laatste verdragen door Turkije en Persie, aan Rusland zijn afgestaan geworden.

— Te Baltimore heeft men het treurig berigt ontvangen, dat de stoomboot *Home*, gedurende den togt van New-York naar Charlestown, den 9den October ter hoogte van Kaap Hatteras is verongelukt, en daarbij vijf en negentig menschen het leven hebben verloren, terwijl de veertig overige passagiers en manschappen van de equipagie gered zijn.

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (20 *November*) was de fondsnotering: Belg. 102; O. Met. 104¾; Sp. Ardoins 20¾; Differ. 6¼; Nap. r. 92¾; Sicil. 1835, 94½; Rom. L. 101⅛; Certif. te Antw. 98¼; Braz. 86; Wisselkoers op Amst. ⅛ pCt. pap. pr.; op Rott. ⅛ pCt. kont. pr. De inschrijvingen voor het verkrijgen van een drieduizendtal aandeelen in den ijzeren spoorweg van de belgische grenzen naar Keulen, is ll. Zaterdag te Antwerpen en te Brussel opengesteld geweest. Het totaal der ingeschrevene sommen heeft niet minder dan 64 en een half millioenen fr. bedragen.

Graanmarkt te Amsterdam.

VAN WOENSDAG 15 NOVEMBER.

TARWE. — Prijshoudend doch alleen aan consumtie verkocht: 131 ℔ witb. Pools ƒ 290 bij geruif; 128 ℔ p. Gron. ƒ 228; 128 ℔ witte dito ƒ 215; 124 ℔ Gron. ƒ 190; 127 ℔ j. Zeeuws. ƒ 216; 130 ℔ j. Rijn ƒ 240; 122 ℔ Blaauwp. Vriesch ƒ 190 aan de Zaan; 128 ℔ o. Rost. ƒ 240; 124 ℔ o. Vriesch ƒ 206.

ROGGE. — Blijft mede goed prijshoudend en schaarsch. 125, 124, 126 ℔ n. Overijssels ƒ 158, 160, 164; 122 ℔ j. Vriess. ƒ 160; 122 ℔ jarige Drents. ƒ 162; 110 ℔ o. Arch. ƒ 135; 119 ℔ Pruiss. ƒ 163; 117 ℔ ger. dito ƒ 155; 119 ℔ o. Overijss. ƒ 154.

GARST — Prijshoudend, 102 ℔ vr. Zomer ƒ 114; n. Zeeuws. Winter ƒ 120.

HAVER. — Als voren bij geruiven, 87 pd. dikke ƒ 86; 86 pd. mindere dito ƒ 83.

BOEKWEIT. — In een doen, 118 pd. Nijk. ƒ 146; 114 pd. Brab. ƒ 144.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — ½ £ lager; Noordstr. Zomerzaad 55, £ 9, 9 vat dadelijk 49½ £; in veiling Gron. ƒ 264; besch. Holst. ƒ 2... dito Dants. ƒ 245, 249, 256.

LIJNZAAD. — In een doen; 112 pd. Eijerlandsch ƒ 250.

RAAPOLIE. — Flaauw; per 6 w. ƒ 33¾; Vliegend ƒ 31½, 32¼; December ƒ 31⅞ à 31¼; Mei 1838 ƒ 30¾, 30⅞.

LIJNOLIE. — Per 6 w. ƒ 30¾; Vliegend ƒ 29¾.

HENNEPOLIE. — Per 6 w. ƒ 35; Vliegd. ƒ 32.

RAAPKOEKEN. — ƒ 52 à 58.

LIJNKOEKEN. — ƒ 8½ à 11.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (20 *November*) werden de volgende fondsen omgezet: Werk. Sch. 2½ pCt. 53¼, ⅜, 5/16; dito 5 pCt. 101¼, ⅝; Kansbill. 22¾, 13/16; Amort. Sindik. 4½ pC. 93¾, 15/16; dito 3½ pCt. 76¼; Handelm. 118½, 120¼, ⅝; O. Indie 5 pCt. 100⅝, 100; Ardoins van 83 26, 26⅛, ¼; Per. 14⅞.

Te Breda, bij BRO E EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.